

MEDIEANSVARSLØVEN

Peter Lambert

05.09.2017

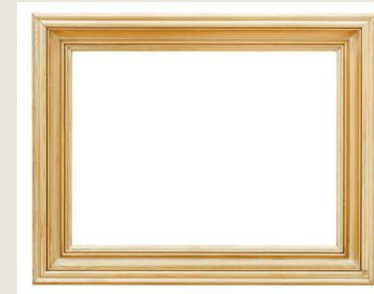

Disposition

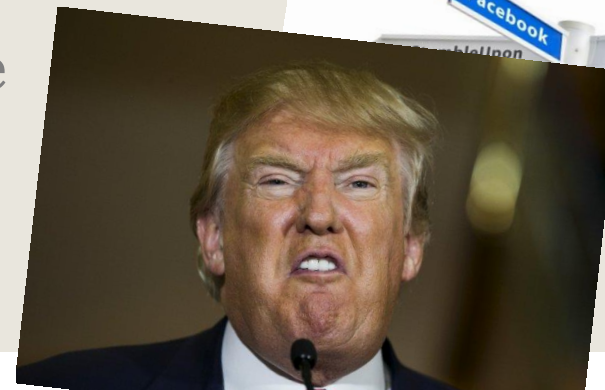
➤ Strejftog i medieansvarsloven

➤ Særlig fokus på rammerne

➤ Og *ganske* lidt om sociale medier of fake news

Overordnet

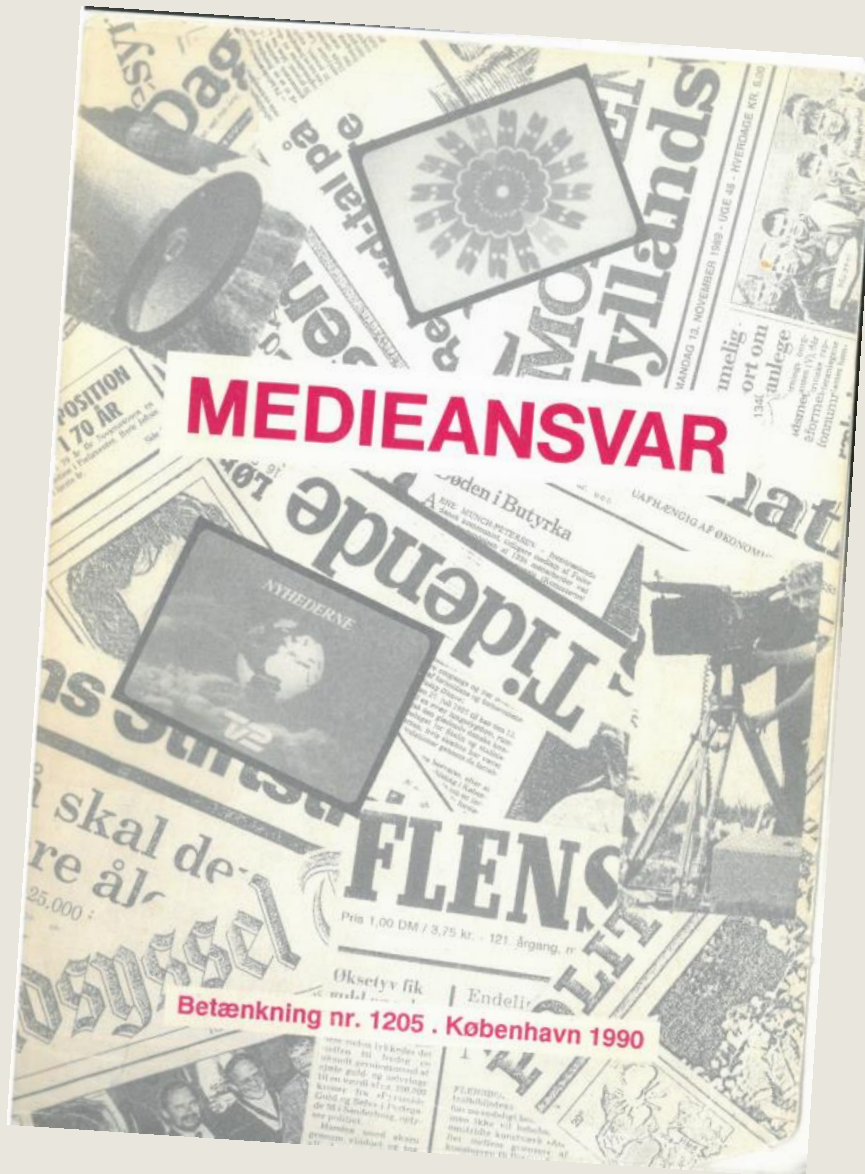
- Ikrafttræden 1. januar 1992
- Få og uvæsentlige ændringer
- Samlet lov for alle medier med ensartet ansvarssystem

- Hovedindhold:
  1. Placering af straf- og erstatningsansvar for mediernes indhold
  2. Regler om presseetik, genmæle og Pressenævnets virksomhed
  3. Regler om straf mv.

Placering af straf- og erstatningsansvar

- Et kunstigt ansvarssystem, der skal sikre:
  - At der altid vil være et ansvarssubjekt for mediernes indhold
  - De bedste muligheder for informations- og ytringsfriheden (bl.a. ansvarsfrihed ved anonymitet og begrænset ansvar for udgiveren)
- Udpeger kun de relevante ansvarssubjekter. Afgør ikke, om de materielt ifalder ansvar.

Udfordret under
EMRK, bl.a. efter
Jersild-dommen

De omfattede medier – MAL § 1

1. **Indenlandske periodiske skrifter**, herunder billeder og lignende fremstillinger, der trykkes eller på anden måde **mangfoldiggøres**
  - Også et **indholdskrav** – ikke rigtigt afprøvet i praksis
  - Dagblade, ugeaviser, ugeblade, magasiner, tidsskrifter, beboerblade, medlemsblade etc.
2. Lyd- og billedprogrammer, der spredes af **DR, TV 2/DANMARK A/S**, de regionale TV 2-virksomheder og foretagender, der har **tilladelse** til eller er registrerede til at udøve radio- eller fjernsynsvirksomhed
  - Altså ej TV3, Kanal 5 etc.
3. Andre medier:
Tekster, billeder og lydprogrammer, der **periodisk udbredes** til offentligheden, såfremt de har **karakter af en nyhedsformidling**, som kan ligestilles med den formidling, der er omfattet af nr. 1 eller 2.

Fordele efter retsplejeloven

- Kildebeskyttelse - § 172 - **NB: EMRK**
- Udvidet ret til aktindsigt - § 41 f
- Rettigheder ved beslaglæggelse - § 806, stk. 5
- Ret til at udtale sig og kære kendelser om dørlukning, referatforbud og navneforbud - § 968, stk. 2 og § 393, stk. 2
- Ret til at anmode om ophævelse af kendelser om referatforbud eller navneforbud - §§ 30 b, stk. 2 og 31 a, stk. 2

Andre medier

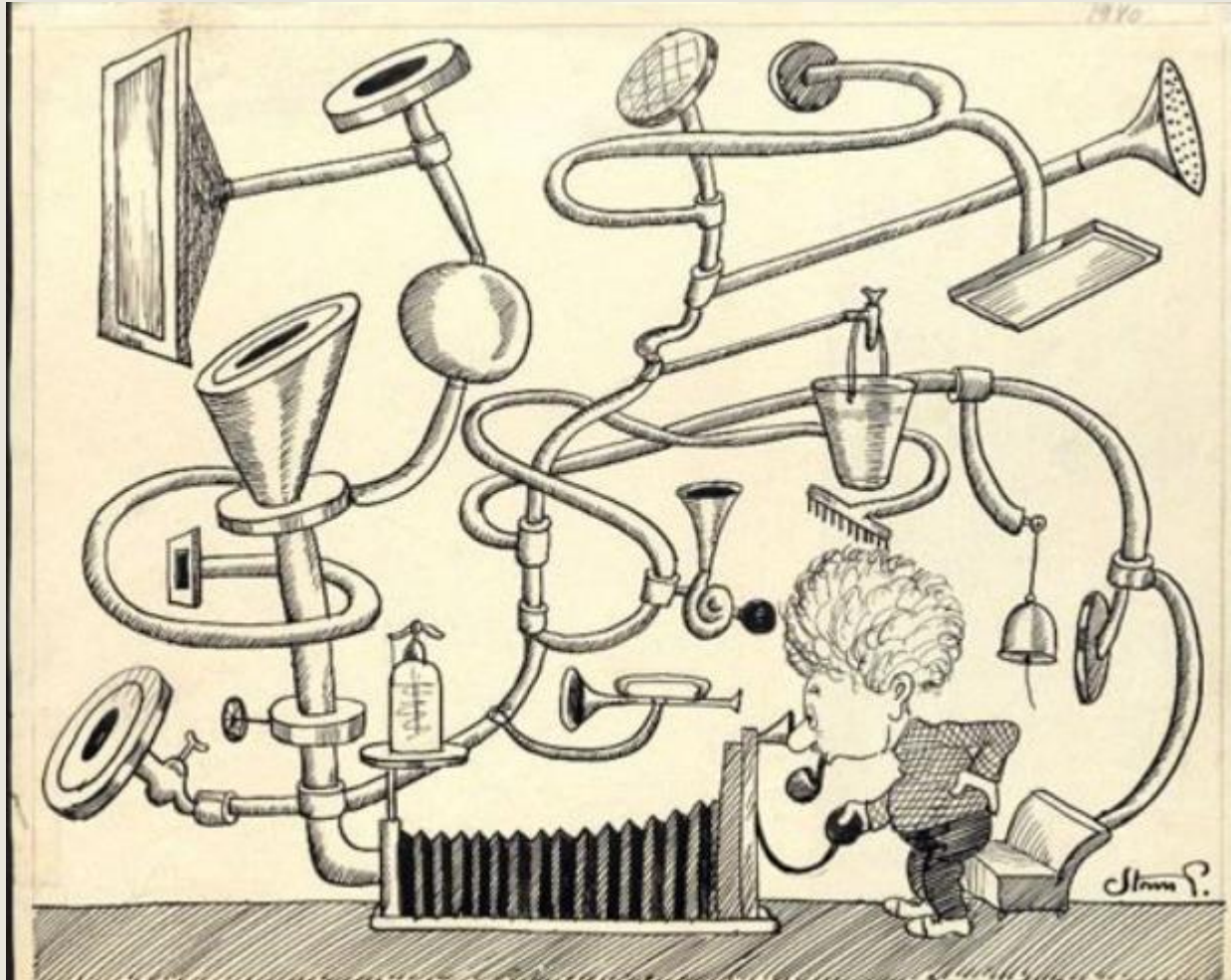
Tekster, billeder og lydprogrammer, der periodisk udbredes til offentligheden, såfremt de har karakter af en nyhedsformidling, som kan ligestilles med den formidling, der er omfattet af nr. 1 eller 2.

- Hvad tænkte man på dengang?
- Andre elektroniske informationssystemer end radio og TV
  - Tekst-tv
  - Teledata
  - Ritzaus Bureau og andre nyhedsbureauer
  - Socialdemokratiets Nyhedstjeneste og andre nyhedstjenester
  - POLTXT
- Internettet ikke nævnt med ét ord i forarbejderne!

→ Fortolkningsudfordring

Andre medier

Andre medier

Tekster, billeder og lydprogrammer, der periodisk udbredes til offentligheden, såfremt de har karakter af en **nyhedsformidling, som kan ligestilles med den formidling, der er omfattet af nr. 1 eller 2.**

- Envejskommunikation
- Selvstændig bearbejdning af stoffet
- Nyhedsformidling / redaktionelt indhold
- Blandet, fra forskellige kilder hidrørende indhold
- Ikke blot et enkelt emne
- Periodisk – hvad det så end betyder
- Ikke krav om lødighed

- Hvordan formulerer man et præcist indholds krav på den baggrund?
  - Medier med fake news næppe omfattet af MAL

Andre medier

- Anmeldelseskrav – MAL § 8, stk. 1
- Frivilligt – men ordningen fungerer
- I praksis: Internetmedier
- Ca. 750 medier anmeldt
- NB: Hvert enkelt medieplatform (Facebook, Instagram, Twitter etc.) skal anmeldes.
  - »samtlige af DRs til enhver tid eksisterende sider på sociale medier, dvs. primært sider på...»

Andre medier - anmeldelse

- Bet. s. 108: ”... udvalget [ønsker] at fastsætte en snæver grænse for, hvilke former for informationsvirksomheder der kan være omfattet af de særlige ansvarsregler.”
- Ingen prøvelse ved anmeldelse – kan være betænkeligt

Andre medier

The screenshot shows the website afdøede.dk in a browser window. The page features a header with a forest image and the afdøede.dk logo. Below the header is a navigation menu with links: START | INDRYK ANNONCE | FIND BEDEMAND | MINDET.DK. The main content area is divided into three sections:

- SØG ANNONCE:** A search form with two input fields: "f.eks. fornavn, efternavn, tekst" and "f.eks. by eller postnummer". There is a dropdown menu for "Alle annoncer" and a "Søg" button.
- SENESTE ANNONCER:** A grid of three obituary cards. Each card includes a small icon, the name of the deceased, and the date of death. The cards are for:
  - Jonna Elnif Johansen, 18. august 2017
  - Ane Mette Juncher, 20. august 2017
  - Hans Thisvad Nielsen, 17. august 2017
- SENESTE DØDSFALD:** A vertical list of obituaries with names and dates:
  - Ane Mette Juncher, 20. aug 2017
  - Hans Thisvad Nielsen, 17. aug 2017
  - Inger Andrea Jæger, 15. aug 2017
  - Jørgen Ib Jacobsen, 6. aug 2017
  - Svend Aage Røjgaard Øvlisen, 14. aug 2017
  - Agnete Saastamoinen-Jakobsen, 22. aug 2017
  - Alfred Bojer Thomsen, 22. aug 2017
  - Anni Birthe Jørgensen, 14. aug 2017
  - Arne Aage Græslin Christensen, 10. aug 2017
  - Bent Smed Jacobsen, 22. aug 2017
  - Birgit Inge Blomgren, 20. aug 2017

At the bottom left of the screenshot, the URL dedsannoncer.afdoede.dk/dodsfaeld/hans-thisvad-nielsen/50953949 is visible.

Andre medier

The screenshot shows the website www.rasmusklump.dk in a browser window. The page features a navigation bar with links for "Nyheder", "Facebook", and "Privatliv". There are also input fields for "Brugernavn" and "Kodeord", along with buttons for "Log ind" and "Bliv medlem".

The main content area is dominated by a large red banner with white polka dots. The banner text reads: "Centimeter Maraton med Rasmus Klump" and "Et maratonløb på 42.195 cm for børn i alderen 2-10 år". Below this, it says "LÆS MERE OG TILMELD JER HER". To the right of the text is an illustration of Rasmus Klump, a brown bear wearing a blue hat and a yellow shirt with a green robot on it, running. The logo "RASMUS KLUMP" is on the left. Navigation icons for "Lyt", "Spil", "Film", and "Hus" are also present.

At the bottom of the page, there are four red buttons: "Julekalender", "Webshop", "Facebook", and "App". The "Webshop" button includes the text "Åbningstilbud - få 30 % i rabat. Normalpris 279,- Nu 195,-".

Andre medier

Myndighedernes terror mod Ilse- X +

kafka.dk

Søg

Der var engang jeg troede at rockerne var de værste banditter og de pædofile var bunden...

»Befolkningen har en større tillid til retssamfundet, end den ville have, hvis den havde indsigt i, hvad der virkelig foregår. Det danske retssystem er nøjagtigt lige så anlobent som nogle af dem, vi ynder at kritisere«. Advokat Jesper Berning

De største forbrydere er ikke *dem* der bliver dømt men *dem* der dommer

Skibsted-sagen

9. april 2012

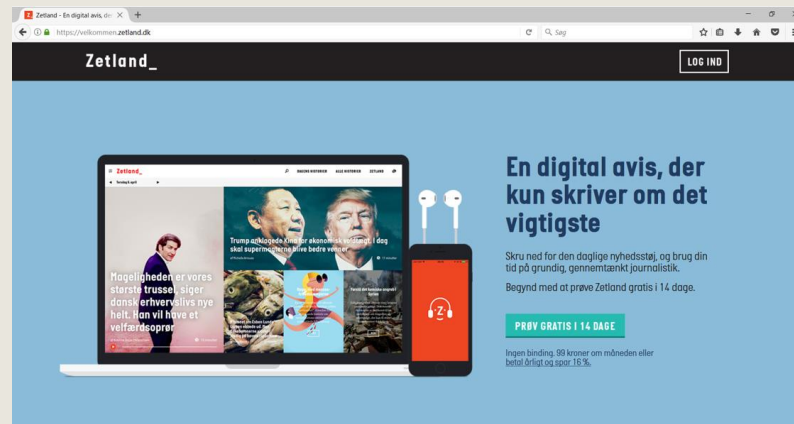
De magtsyge myndigheder ventede kun på, at Ilse Makhholm skulle dø

Andre medier

- Kun 2 eksempler på prøvelse ved klage
- Ingen konsekvens. Pressenævnet behandlet 7 klager over kafka.dk

Ansvarssystemet

1. MAL §§ 9-15 – Strafansvar for trykte medier
2. MAL §§ 16-23 – Strafansvar for radio- og fjernsynsudsendelser
3. MAL § 24 – Andre medier: Følger 1 eller 2 ”afhængig af massemediets karakter”
  - Hvad betyder det?

Tilsvarende regler for erstatningsansvar, jf. MAL § 29

Ansvarssystemet

Ophavsmanden til tilkendegivelse
(navngiven)

Redaktøren

- Medansvar eller
- subsidiært ansvar

Medieforetagendet

- Subsidiært ansvar

Ansvarssystemet

Dette er ansvars kredsen som HR

Ophavsmanden til tilkendegivelse
(navngiven)

Forudsætter
samtykke

Hvad hvis
ændret?

Ansvar for
sammensætninger

Redaktøren
- medansvar eller
- subsidiært ansvar

Medieforetagendet
- subsidiært ansvar

Fx ej ansvar
for medvirken

Der er kun
én redaktør!

Medansvar typisk,
hvis artikel eller
indslag er lavet af
medarbejder med
redaktørens vidende

Hvis ansvar ikke kan
gøres gældende mod
ophavsmanden

Hvis ansvar ikke kan
gøres gældende mod
redaktøren

Hvilket ansvar?

- Straf- og erstatningsansvar
- Hvad med forbud, anerkendelsessøgsmål etc.?
- Bet. nr. 1205.1990, s. 198:
- Formålet med medieansvarslovens særlige ansvarssystem, der kun helt undtagelsesvis pålægger udgiveren ansvar, er at sikre den fornødne ytrings- og informationsfrihed. **Når der er hjemmel til at pålægge udgiveren et strafansvar, vil denne med god ret kunne blande sig i spørgsmål om skriftets nærmere indhold og hermed i redaktørens kompetenceområde. Dette er imidlertid netop, hvad man gennem det særlige ansvarssystem bl.a. har villet undgå** ud fra en afvejning af hensynet til individet over for hensynet til den størst mulige ytrings- og informationsfrihed.
- Frøbert:
- Sager om ansvar, også anerkendelsessøgsmål, må anlægges mod den, der er ansvarlig efter MAL's regler.

Forbud

UfR 2014.462 H

”**Medieansvarslovens regler**

- afgrænser kredsen af ansvarssubjekter i straffe- og erstatningsretlig henseende, men **indeholder ikke nogen regulering af, hvem en forbudsbegæring skal rettes mod**. Et fagedforbud kan rettes mod den, der har den undladelsesforpligtelse, som med forbuddet ønskes overholdt. Denne forpligtelse påhviler for DR's vedkommende DR ved selskabets øverste ledelse.”

- Hvem skal hovedsagen anlægges mod?

05.09.2017

Snydt når du sælger bil

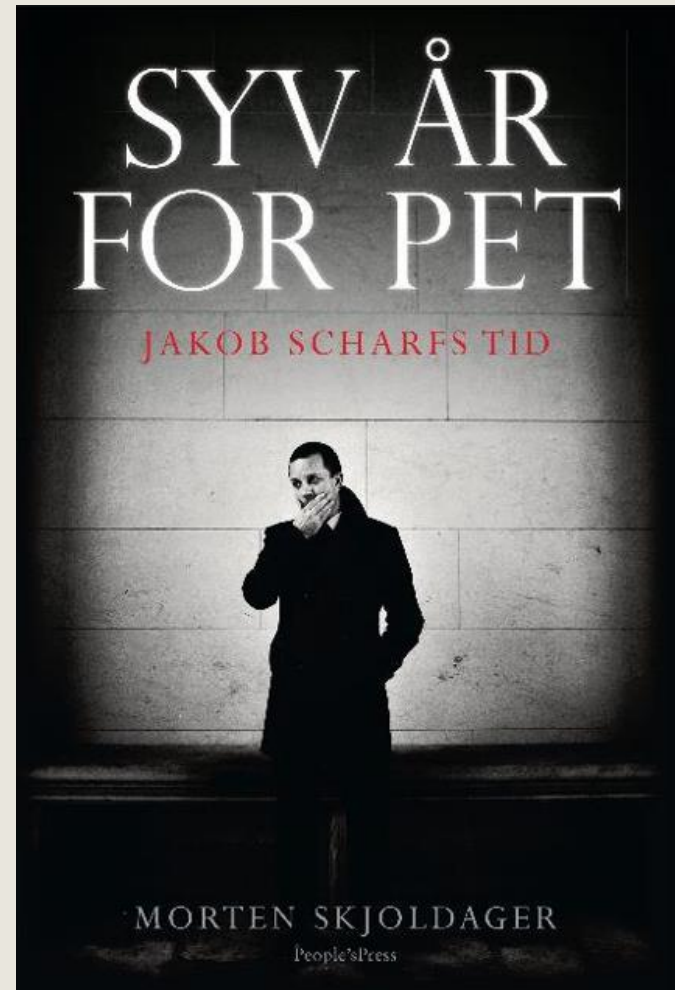
Forbud

Syv år for PET

ØLK af 2. februar 2017

”Højesteret har ved kendelse af 11. november 2013 i sag 187/2013 (U2014.462H) fastslået, at medieansvarslovens regler afgrænser kredsen af ansvarssubjekter i straffe- og erstatningsretlig henseende, men ikke indeholder nogen ...”

- Hvad siger Højesteret?

Indhold

Tys-tys kilden

- MAL angår mediernes indhold. Ikke forhold knyttet til redaktionel proces før offentliggørelse.
- UfR 2015.1249 H
”Ingen af de tre forhold, der er omfattet af sigtelserne i den foreliggende sag, angår artiklernes indhold, men derimod **strafbare forhold, som er fuldbyrdet inden en eventuel offentliggørelse af artikler i S**. Der er derfor tale om forhold, som **ikke er omfattet af medieansvarslovens særlige ansvarsregler**, men som skal bedømmes efter straffelovens almindelige regler.”

Indhold

Tys-tys kilden

- Er det betænkeligt?
- Forarbejdernes hensyn til informations- og ytringsfriheden
- EMRK – fx afgørelse af 8. december 2005 (Nordisk Film og TV):
“... a compulsory hand over of research material may have a chilling effect on the exercise of journalistic freedom of expression”

Brugergenereret indhold

- Typisk læserkommentarer til artikler eller blogs.
- Uredigeret brugergenereret indhold ej omfattet af loven (Baumbach uenig).
- Redigeret brugergenereret indhold omfattet.
- Kan formentlig skifte status, hvis redaktionen læser indlægget og lader det blive online.
  - Se også EMD af 16. juni 2015 (Delfi mod Estland)

Brugergenereret indhold

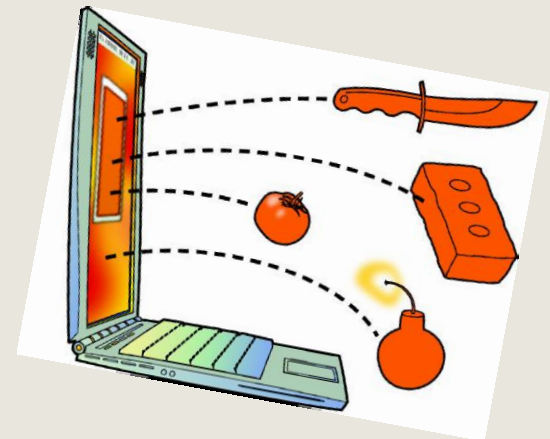
- Pressenævnet: Sletning af uredigeret brugerindhold gør det ikke redigeret.
- Artiklens skribent blander sig i debattråden – omfattet af MAL, hvis hjemmesiden er.

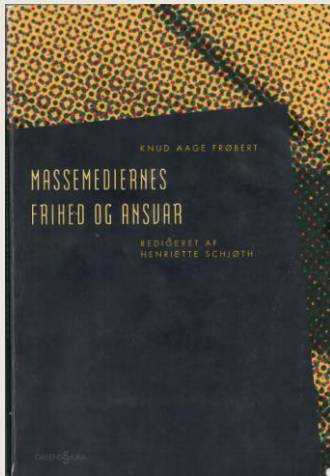
Fuldbyrdelse

- Den handling, der udløser straf eller erstatning, skal fuldbyrdes gennem mediets indhold - materielt pressedelikt.
- Hvis allerede fuldbyrdet og udspredelse ikke er selvstændigt kriminaliseret: Ej omfattet af MAL.
- Tilskyndelse til lovovertrædelser, der ikke fuldbyrdes gennem mediets indhold: Ej omfattet. Fx opfordring til tyveri.
- Ophavsretsovertrædelser: Omfattet.

Materiel atypicitet?

Medieansvarslovens særlige ansvarsregler ikke fuldt ud anvendelige i tilfælde, hvor en forfatter har ført en redaktør bag lyset ved at »smugle« en lovovertrædelse ind i bladets stof. Fx opdigtet interview. (Fake news)

Enig. Materiel atypicitet. Fx UfR 1996.1087 V (Pladeønske). Ikke velbegrundet anvende det særlige ansvarssystem i sådanne tilfælde og heller ikke formålet med ordningen.

Materiel atypicitet?

- Umiddelbart ønskeligt at holde sådanne forhold uden for MAL's område, men...
- ikke særlig støtte herfor i forarbejderne, og
- det kan føre til vilkårlighed og uklarhed om retsanvendelsen, hvis lovens ansvarsfordelingsregler ikke anvendes, hvor en forbrydelse realiseres gennem mediets indhold, fordi det i det konkrete tilfælde antages at stride mod lovens formål.
- I princippet fører betragtningerne til, at alle situationer, hvor redaktøren ikke har mulighed for at konstatere, at der foreligger en krænkelse, potentielt kan holdes uden for lovens område.

Noget af det, jeg ikke nåede

- Særligt om produktionsselskaber
- Ansvar, når en udsendelse ”*efterlader seeren med det indtryk, at...*”
- On demand-foretagender
- Samtykkets form
- Tilbagekaldelse af samtykke
- Hvornår er man anonym
- Kravene til redaktørens viden
- Forholdet mellem direkte udsendelse og transmission
- Hæftelse og regres
- De presseetiske regler og genmæle
- Pressenævnets praksis
- Domstolsprøvelse af Pressenævnet
- Udenlandske netmedier tilmeldt Pressenævnet
- ... og meget andet

Amaliegade 31
DK-1256 København K
T +45 33 32 20 12
E info@lassenricard.dk
W lassenricard.dk